

[Sigsgaard.]

fleste af dem, temmelig glade for forslaget her, og de ulemper, der måske kunne være ved det, var for dem at se ganske ubetydelige. Det er interessant, når man sammenholder det med tonen i og også ordene i de henvendelser, som udvalget har fået udefra. Der har jo været mange henvendelser, og den har været ganske enstemmig, denne tone og disse ord, nemlig en fordømmelse, en afstandtagen fra forslaget, og jeg synes da ikke, at debatten her skal gå til ende, uden at vi lige hører et par af de bemærkninger, som er fremsendt til udvalget. I en henvendelse fra aftenskoloforstander Blomgren, Lyngby-Tårnbæk Aftenskole, siges det:

„Lederes, læreres og etableranters vilkår kan blive belastet i så høj grad, at store dele af fritidsundervisningsvirksomheden ophører til ubodelig skade både for den enkelte og for samfundet.“

Det er stort set den tone, der anslås i en meget lang række af henvendelserne. I en anden henvendelse fra Folkeligt Oplysnings Forbund, som jo har sin støtte i højre side af salen her, hedder det:

„Gennemførelsen af en så høj betaling som 1 kr. 50 øre pr. time vil medføre en betydelig nedgang i det folkeoplysende aftenskolarbejde — nedgangen må anslås til 35-40 pct. i deltagertal og ca. 50 pct. i timetal.“

Nu er der stillet ændringsforslag, det er ikke længere 1 kr. 50 øre i timen, men der er ikke tale om principielle ændringer, og det er ikke omfattende ændringer. Endelig hedder det i en henvendelse fra ASF — Dansk Folkehjælp:

„Vi er overbevist om, at deltagertallet ved førstehjælpskurser og dermed antallet af førstehjælpere vil falde betydeligt som følge af en øget økonomisk byrde.“

Samrådet for Amatør-Kor, Orkestre og Teatre siger bl. a. følgende:

„Det vil derfor ramme os ret så hårdt, så vi de fleste steder må afstå fra at dyrke musik under fritidsloven, dersom afgiften på 1 kr. 50 øre indføres.“

Det ændrer sig som sagt nok ikke, fordi man har valgt en anden form fremfor de 1 kr. 50 øre. Tonen har altså været ganske enstemmig; der kunne nævnes mange andre eksempler på det, men det skal jeg ikke trætte med.

Der har altså været enighed om blandt de mennesker, der skal administrere loven i det daglige, der er underlagt lovens bestemmelser, at denne ændring vil ramme hårdt. Der har været enighed mellem dem om, at færre vil søge voksenundervisningen, og at dens lærere vil blive dårligere. Undervisningsministeren har i et svar til udvalget sagt, at den nedgang, der bliver tale om, nok bliver forbigående, og det er selvfølgelig et fromt håb. Man må undskylde mig, at jeg lægger noget større vægt på, hvad alle disse mange organisationer har sagt, der har henvendt sig til folketingsudvalget:

Kommunerne kan, så vidt jeg har læst betænkningen, ikke gøre noget for at bøde på skadevirkningerne. VKR og SF er i betænkningen enige om, at de ikke må afholde elevbetalingen helt eller delvis og på den måde, kunne man godt sige, bryde loven eller føre en mere progressiv linje i deres kommune. Det kan altså, for at gentage det, undre mig, at SF kan gå med til en sådan gammelborgerlig politik.

Nu har undervisningsministeren altså ændret forslaget om de 1 kr. 50 øre i timen, og det var han jo nødt til. For lovforslaget var nemlig øverhovedet ikke gennemtænkt, så vidt jeg kan se. Det kunne ikke praktiseres. Det ville have betydet, at staten øverhovedet ikke skulle betale til visse særlig store hold. Ja, regner man skatten med, som det er gjort i en henvendelse til udvalget, så ville staten i visse tilfælde få overskud af voksenundervisningen. Nu skal eleverne i stedet for betale $\frac{1}{3}$ af leder- og lærerløn, og det har de samme negative virkninger, foruden altså at lærerne spilles ud imod eleverne. Forlanger de mere i løn — og den tid må selvfølgelig komme, da de må have mere i løn, hvis udviklingen med stigende indkomster og stigende priser osv. fortsætter — ja, så kan ministeren bare sige, at så kommer eleverne til at betale mere, og på den måde spille lærerne i voksenundervisningen i den frivillige undervisning ud imod eleverne i den frivillige undervisning. Det synes jeg ikke er særlig tiltalende.

Holdene vil nok også blive gjort større, for jo større holdene bliver, jo lavere bliver elevafgiften. Det er jo en andel af lærerløn, som eleverne skal betale, og hvis lærerforbruget derfor bliver mindre i forhold til elevtallet, ja, så kan den afgift, der skal sva-